

Na temelju članka 142. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 80/13; 15/18, 14/19 i 127/19) (u dalnjem tekstu: Zakon) na prijedlog Upravnog vijeća Javne ustanove Baraćeve špilje - za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Rakovica i članka 24. Statuta Općine Rakovica ("Službeni glasnik Općine Rakovica", broj 11/20 - godina izdavanja VI, 11/21 - godina izdavanja VII, 12/21 - godina izdavanja VII i 7/22 - godina izdavanja VIII), Općinsko vijeće Općine Rakovica, uz prethodno mišljenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (KLASA: 612-07/20-16/319, URBROJ: 517-20-2 od 29. siječnja 2021. godine) na svojoj 13. sjednici održanoj dana 22. prosinca 2022. godine donosi

ODLUKU

o mjerama zaštite i očuvanja Značajnog krajobraza Baraćeve špilje

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovom Odlukom propisuju se mјere zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja Značajnog krajobraza Baraćeve špilje (u dalnjem tekstu: Značajni krajobraz) kojim upravlja Javna ustanova Baraćeve špilje - za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Rakovica (u dalnjem tekstu: Javna ustanova).

(2) Ovom Odlukom određuju se upravljačke zone Značajnog krajobraza „Baraćeve špilje“.

Članak 2.

(1) Zaposlenici Javne ustanove, stanovnici područja Značajnog krajobraza, vlasnici i nositelji prava na nekretninama u Značajnom krajobrazu i članovi njihovih obitelji, fizičke i pravne osobe koje na području Značajnog krajobraza obavljaju dopuštenu djelatnost i posjetitelji Značajnog krajobraza, dužni su se pridržavati odredbi ove Odluke.

(2) Sve aktivnosti unutar Značajnog krajobraza obavljaju se na vlastitu odgovornost (rekreacija, sportska nadmetanja, razgledavanje, pješačenje itd.).

Članak 3.

Vlasnici i nositelji ostalih prava unutar Značajnog krajobraza te ostali korisnici prostora, dužni su dopustiti predstavnicima Javne ustanove i ostalim nositeljima službenih dopuštenja i/ili drugih dozvola obavljanje djelatnosti javne službe u cilju zaštite prirode, obilazak prirodnih dobara u svrhu znanstvenih i stručnih istraživanja, praćenja i neposrednog nadzora, provođenja

aktivnosti u Značajnom krajobrazu i propisanih uvjeta zaštite prirode i mjera očuvanja, osim ako posebnim propisom nije drugačije propisano.

II. MJERE ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPRIJEĐENJA I KORIŠTENJA

Upravljanje i upravljačke zone

Članak 4.

Upravljanje Značajnim krajobrazom provodi se na temelju Plana upravljanja Značajnim krajobrazom (u dalnjem tekstu Plan upravljanja).

Članak 5.

(1) U svrhu očuvanja prirodnih (krajobrazna raznolikost, bioraznolikost i georaznolikost) i ostalih vrijednosti, potrebi upravljanja te načina korištenja područje Značajnog krajobraza podijeljeno je u slijedeće upravljačke zone i podzone:

I Zona stroge zaštite

Pozdona IA

Podzona IB

II Zona usmjerene zaštite

Podzona IIA

Podzona IIB

III Zona korištenja

Podzona IIIA

Podzona IIIB

(2) Kartografski prikaz upravljačkih zona i podzona Značajnog krajobraza sadržan je u Prilogu I., dok je tablica iskaza površina po zonama sadržana u Prilogu II. ove Odluke.

Članak 6.

(1) Podzonu IA čine špilje i jame zatvorene za javnost (ciljni stanišni tip 8310): Dumenićića špilja, špiljski sustav Panjkov ponor - Varićakova špilja, Donja Baraćeva špilja i Božićeva špilja.

(2) Podzona IB obuhvaća podzemna staništa unutar ostalih speleoloških objekata na području Značajnog krajobraza, osim Gornje Baraćeve špilje: Nova Baraćeva špilja, Izvor špilja Baraćevac, špiljski sustav Ponorac-Jovina pećina, Špilja s lijepim ulazom, Špilja u suhoj dolini, Suvaja, Jama pod Velikim Vrškom, Špilja na Baraćevoj brini, Zlatkova špilja te špilja Gušta.

(3) U zoni stroge zaštite cilj upravljanja je očuvanje prirodnih procesa i staništa te njihovih sastavnica.

(4) U zoni stroge zaštite (I) nisu dopuštene intervencije i aktivnosti u prostoru osim istraživanja i praćenja stanja pod nadzorom Javne ustanove, nadzor područja te iznimno intervencije u hitnim situacijama (npr. lokaliziranje požara, uklanjanje invazivnih stranih vrsta, saniranje šteta nastalih zbog ekstremnih događaja poput onečišćenja, havarija i sl.).

(5) Iznimno, uz dopuštenje Javne ustanove, u Podzoni IB dopušteno je održavanje speleološke škole.

Članak 7.

(1) Zona usmjerene zaštite (II) obuhvaća područja u kojima je prisutnost ljudi dovela do promjena u ekosustavima pa je radi očuvanja njihove bioraznolikosti potrebno provoditi određene aktivne mjere upravljanja.

(2) Podzona IIA obuhvaća dio Gornje Baraćeve špilje koja nije u sustavu posjećivanja.

(3) Cilj upravljanja u podzoni IIA je očuvanje povoljnih stanišnih uvjeta i očuvanje vezanih značajnih vrsta posebice šišmiša. S obzirom na to da je u dijelu špilje prisutno posjećivanje (podzona IIIA), ali samo uz vodstvo Javne ustanove, aktivne mjere upravljanja usmjerene su na praćenje stanja u špilji i prilagodljivo upravljanje posjećivanjem koje podupire cilj upravljanja.

(4) U Podzonu IIB uključena su sva travnjačka i šumska staništa, mozaici kultiviranih i ostalih poljoprivrednih površina te sastavni elementi geobaštine.

(4A) Aktivne mjere upravljanja u podzoni IIB usmjerene su na očuvanje travnjačkih i šumskih staništa i njihove bioraznolikosti te na očuvanje geobaštine.

(5) U Zoni usmjerene zaštite dopušteno je vršiti istraživanje, monitoring i posjećivanje uz prethodno dopuštenje Javne ustanove.

(6) U podzoni IIB dopuštene aktivnosti su: provođenje aktivnih mera očuvanja sa svrhom očuvanja bioraznolikosti, georaznolikosti i krajobrazne raznolikosti, ograničeno posjećivanje uz poštivanje mera zaštite, znanstvena istraživanje i provedba monitoringa, košnja, ispaša i tradicijska poljoprivreda te uspostavljanje i održavanje minimalnih interpretativnih i edukativnih sadržaja pješačke staze.

Članak 8.

(1) Zona korištenja (III) obuhvaća područja gdje je prisutan određeni stupanj korištenja, a obuhvaća naselja i posjetiteljsku infrastrukturu.

(2) U zoni korištenja (III) cilj upravljanja je održivost korištenja prostora u skladu sa ciljevima očuvanja prirodnih vrijednosti.

(3) U zoni korištenja (III) dopuštene su aktivnosti koje su u skladu sa načelima održivog razvoja bez narušavanja svrhe zaštićenog područja i ugrožavanja ciljeva upravljanja. Dopušteno je: košnja, ispaša, uklanjanje drvenastih vrsta s travnjaka, održavanje vodotoka i izvora, uklanjanje

opasnih stabala ili njihovih krošnji, gradnja potrebnih staza, ograda i druge posjetiteljske infrastrukture (poput informativnih ploča i klupa).

(4) Zona korištenja (III) podijeljena je na dvije podzone: podzona posjećivanja s uslugama za posjetitelje (IIIA) i podzona naselja i prometne infrastrukture (IIB).

(5) Podzona IIIA obuhvaća: centar za posjetitelje Speleon s pripadajućim okolišem; internu prometnicu koja povezuje Novu Kršlju s izletištem; širi prostor izletišta i jugoistočni dio Baraćeve brine; pješačke staze kojima upravlja Javna ustanova, s prijelaznom zonom od 5 metara sa svake strane; dio Gornje Baraćeve špilje koji se posjećuje te sadrži posjetiteljsku infrastrukturu (električnu rasvjetu, info panele, prezentacije nalaza), a zahtijeva prilagodljivo kretanje.

(6) U podzoni IIIA dopušteno je korištenje prostora u svrhu obavljanja turističke djelatnosti i povećanja ponude (održavanje različitih manifestacija i događanja, gradnja infrastrukture, hortikultурno uređenje i sl.).

(7) U podzoni IIIA nije dopušteno djelovanje koje bi nagrdilo izgled krajolika, izmijenilo prirodne odnose i vrijednosti te naštetilo lokalnom stanovništvu ili posjetiteljima (svi oblici zagađenja, uzneniravanja i sl.).

(8) Podzona IIB obuhvaća dijelove naselja koja se nalaze unutar Značajnog krajobraza: Grabovac Drežnički, Novu Kršlju te zaseoke Ralići i Puđe. Podzona obuhvaća i prometnu infrastrukturu unutar područja koja se sastoji od lokalnih, nerazvrstanih i šumskih prometnica unutar područja.

(9) U podzoni IIB nije dopušteno djelovanje koje bi naštetilo lokalnom stanovništvu, posjetiteljima i prirodnim odnosima (svi oblici zagađenja, uzneniravanja i sl.).

Istraživanje

Članak 9.

(1) Sve istraživačke aktivnosti na području Značajnog krajobraza dopuštene su u svim upravljačkim zonama.

(2) Javna Ustanova će prekinuti istraživačke aktivnosti u slučaju da se istraživači ne pridržavaju uvjeta utvrđenih u dopuštenju ili posebno dogovorenih s Javnom ustanovom o načinu i vremenu istraživanja te ako istraživači svojom djelatnošću i radnjama nanose nedopuštenu štetu Značajnom krajobrazu.

Korištenje voda i javnog vodnog dobra

Članak 10.

(1) Korištenje voda i javnog vodnog dobra na području Značajnog krajobraza moguće je isključivo u zoni korištenja (III).

(2) Korisnici voda i javnog vodnog dobra koji svojim radnjama i djelatnostima ugroze prirodne vrijednosti i prouzroče ekološku štetu dužni su bez odgađanja i na vlastiti trošak otkloniti štetne posljedice na dijelu prirode na kojem je nastala ekološka šteta.

(3) Na području Značajnog krajobraza sva vlažna staništa (močvarna zemljišta, polupoplavne šume i sl.), te druge vode, prirodne ili umjetne (izvori, lokve, ponori i potoci), prirodne su vrijednosti i ekološki značajna područja na kojima, zbog očuvanja bioraznolikosti, nije dopušteno:

- podizati barijere u vodotoku, sprječavati protok vode ili mijenjati vodni režim,
- isušivati, zatravljati ili mijenjati izvore, ponore, lokve, potoke i postojeće ljudskim radom izgrađene kanale,
- crpsti podzemne vode za navodnjavanje poljoprivrednog i drugog zemljišta (melioracijsko navodnjavanje),
- crpsti podzemne vode za punionicu vode,
- odlagati otpad na obale te ispuštati tekućine i kemijska sredstava kojim se može ugroziti biljni i životinjski svijet, odnosno onečistiti vodu.

Zaštita šuma

Članak 11.

(1) Šumama u vlasništvu Republike Hrvatske unutar Značajnog krajobraza gospodare Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Karlovac, Šumarija Rakovica.

(2) Šume iz čl. 11. stavak (1) dio su gospodarske jedinice „Lipovača“ te se njima gospodari temeljem važeće Osnove gospodarenja gospodarskom jedinicom „Lipovača“.

(3) Šumama u privatnom vlasništvu gospodari se temeljem važećeg Programa gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika za gospodarsku jedinicu „Lađevac – Rakovica“.

(4) Prema Zakonu o šumama, šume gospodarske jedinice „Lipovača“ su gospodarske i posebne namjene. U cilju očuvanja zaštićenih područja, strogo zaštićenih vrsta i ugroženih i rijetkih stanišnih tipova za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže, izdaju se sljedeći uvjeti zaštite prirode:

- ne pošumljavati šumske čistine, pašnjake i livade i održavati ih uklanjanjem drvenaste vegetacije te košnjom i/ili ispašom te održavati šumske rubove,
- prilikom doznake ostavljati najmanje 75% stabala voćkarica,
- prilikom doznake ostavljati stabla s dupljama u kojima je utvrđeno gniježđenje ptica dupljašica i u kojima je potvrđen nalaz kolonije šišmiša,
- prilikom doznake, izuzev kod dovršnog sijeka, ostavljati najmanje pet mrtvih stojecih stabala po hektaru te ih ostaviti da leže nakon prirodnog rušenja,
- redovito održavati propuste na šumskoj prometnoj infrastrukturi koji mogu služiti kao prijelazi za male životinje,
- očuvati izvore, tekuće (povremene) i stajaće (stalne i povremene) vodene površine i spriječiti zarastanje i isušivanje stajaćica,

- u cilju praćenja stanja i očuvanja strogo zaštićenih vrsta, evidentirati njihova opažanja/nalaze, odnosno najmanje jednom godišnje ispuniti Obrazac za evidentiranje strogo zaštićenih vrsta (osim vuka i risa) koji je dostupan na internetskoj stranici <http://www.haop.hr>,
- u slučaju pronalaska ozlijedene, ranjene ili uginule strogo zaštićene vrste obavijestiti Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (u dalnjem tekstu Ministarstvo) putem obrasca dostupnog na internetskoj stranici <http://213.202.106.36/limesurvey/index.php/927612/lang-hr>,
- radove popunjavanja šuma kao i sjetve i sadnje prilikom pošumljavanja, sanacije, rekonstrukcije i konverzije šuma izvoditi uporabom zavičajnih (autohtonih) vrsta, odnosno vrsta karakterističnih za postojeći prisutni ugroženi i rijetki stanišni tip odnosno stanišni tip koji se planira uspostaviti,
- za zaštitu od štetnika i bolesti, temeljem sustavnog praćenja zdravstvenog stanja sastojina, treba koristiti biološka i biotehnička sredstva, dok se kemijska mogu koristiti samo u slučajevima potencijalne veće štete ukoliko ne postoji odgovarajuće biološko ili biotehničko sredstvo,
- kulture četinjača postupno prevoditi u zavičajne (autohtone) sastojine,
- drvenaste invazivne i strane vrste uklanjati bez ograničenja i bez obzira na površinu i količinu te broj intervencija tijekom godine,
- stabla ne obarati niti privlačiti kroz korita potoka,
- posječenudrvnu masu odlagati izvan područja vlažnih staništa te vodenih staništa i njihovih obala,
- uz vodotoke osigurati i održavati pojas drveća u minimalnoj širini od 20 m sa svake strane potoka,
- pri planiranju trasa i izgradnji nove šumske infrastrukture u što većoj mjeri koristiti koridore postojećih šumskih putova, slijediti morfologiju terena, zauzimati uski radni pojas, osigurati povezanost staništa izgradnjom propusta/prijelaza za male životinje te osigurati neprekinutost vodenih tokova,
- pri planiranju trasa i izgradnji nove šumske infrastrukture izbjegavati područje travnjaka,
- za privlačenje/izvlačenje drvnih sortimenata na području značajnog krajobraza Baraćeve špilje koristiti postojeće vlake, a o eventualnim novim trasama vlaka obavijestiti nadležnu javnu ustanovu koja upravlja zaštićenim područjem te po potrebi dogovorno prilagoditi pojedine trase,
- nakon sječe i izvlačenja sanirati moguća nastala oštećenja na posjetiteljskoj infrastrukturi značajnog krajobraza Baraćeve špilje (poučne staze, šetnice, biciklističke staze, putokazi, info-table i dr.),
- u cilju djelotvorne provedbe nadzora i zaštite na području značajnog krajobraza Baraćeve špilje, po jedan primjerak ključeva od rampi na šumskim prometnicama dostaviti nadležnoj javnoj ustanovi koja upravlja zaštićenim područjem.

(5) Osnovni cilj gospodarenja je osiguranje potrajanosti ekosustava, održavanje i poboljšavanje

općekorisnih funkcija šuma, napredno i potrajno gospodarenje, a planom šumskouzgojnih radova propisani su radovi biološke obnove šuma.

(6) Zabranjeno je unošenje i sadnja stranih i hibridnih biljnih vrsta u strukturu prirodnih šumskih zajednica na području Značajnog krajobraza.

(7) Zabranjeno je branje, uklanjanje sa staništa i oštećivanje stroga zaštićenih biljnih i gljivljih vrsta i njihovih dijelova.

(8) Iznimno, radnje iz stavaka (6) i (7) ovog članka dopuštene su u svrhu znanstveno-istraživačkog rada uz dopuštenje Upravnog tijela i dogovora s Javnom ustanovom.

Lov

Članak 12.

(1) Na području Značajnog krajobraza lovne aktivnosti i uzgoj divljači dopušten je sukladno ovoj Odluci, Zakonu o lovstvu, Pravilniku o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovnu te uvjetima zaštite prirode u lovnogospodarskim osnovama za županijska lovišta IV/147 Nova Kršlja i IV/146 Rakovica, koje utvrđuje Ministarstvo.

(2) Radi praćenja stanja divljači provoditelji lovnogospodarskih osnova dužni su Javnoj ustanovi jedanput godišnje dostavljati podatke o broju i vrsti odstrijeljene divljači.

(3) Vatreno oružje u Značajnom krajobrazu mogu nositi i koristiti u skladu sa Zakonom o lovstvu i ovom Odlukom, lovovlaštenik i lovci ovlašteni po lovovlašteniku na području Značajnog krajobraza na kojem je dopušten lov, osim tijekom turističke sezone (od početka ožujka do kraja listopada) te subotom, nedjeljom, državnim praznikom i blagdanom.

Poljoprivreda

Članak 13.

(1) Poljoprivredne aktivnosti na području Značajnog krajobraza dopuštene su u zoni usmjerene zaštite i to isključivo u podzoni IIB te zoni korištenja, isključivo podzoni IIIB.

(2) Izgradnja i postavljenje objekata u funkciji poljoprivrede dopuštena je sukladno prostorno-planskoj dokumentaciji u skladu sa zakonom i uz ishođenje uvjeta zaštite prirode.

(3) Za zaštitu bilja dozvoljena je isključivo uporaba sredstava s popisa registriranih sredstava za zaštitu bilja pogodnih za ekološku poljoprivredu te organskih gnojiva i gnojiva s pripadajućim certifikatom koja imaju primjenu u ekološkoj proizvodnji.

(4) Na području Značajnog krajobraza dopuštena je košnja i tradicionalna ispaša stoke.

(5) Ispaša stoke dopuštena je samo uz ljudski nadzor.

(6) Nije dopušteno kretanje domaćih životinja bez nadzora, a koje bi mogle nanijeti štetu ili ozljede posjetiteljima.

(7) Štetu koju nanesu domaće životinje u Značajnom krajobrazu dužan je otkloniti ili nadoknaditi vlasnik tih životinja.

(8) Dopušteno je obnavljanje poljoprivrednih površina, kao i uspostava ostalih stočarskih djelatnosti u skladu sa zakonom i uz ishođenje uvjeta zaštite prirode koje utvrđuje Ministarstvo.

Gradnja

Članak 14.

(1) Gradnja u Značajnom krajobrazu je moguća u zoni korištenja (III), a provodi se u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom sukladno posebnim propisima kojima se uređuju prostorno planiranje i gradnja.

(2) Na području Značajnog krajobraza posebno je zabranjeno:

- gradnja objekata bez akta kojim se odobrava građenje prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja,
- provođenje zahvata gradnje za koje nije potrebno ishoditi akt kojim se odobrava građenje prema posebnom propisu kojim se uređuje gradnja bez dopuštenja nadležnog tijela,
- postavljanje ugostiteljske i trgovačke opreme na otvorenom bez dopuštenja Javne ustanove,
- postavljanje štandova ili postolja za prodaju i/ili oglašavanje bez dopuštenja Javne ustanove,
- postavljanje montažno-demontažnim objekata ili konstrukcija bez dopuštenja nadležnog tijela.

(3) Dopuštenje iz stavka (2) podstavka 3. i 4. ovog članka, daje Javna ustanova putem koncesijskog odobrenja.

(4) Lokacija, namjena i vrsta kioska i pokretnih naprava utvrđena je Planom postavljanja, namjene i vrste kioska i pokretnih naprava Općine Rakovica.

Promet

Članak 15.

(1) Prometovanje na nerazvrstanim cestama dozvoljeno je u zoni korištenja (III), a može se ograničiti u suradnji s nadležnom jedinicom lokalne samouprave.

(2) Zabranjeno je zadržavanje i parkiranje vozila izvan označenih parkirališnih mesta na lokalitetima gdje postoje parkirališna mjesta.

(3) Zabrane i ograničenja prometovanja u Značajnom krajobrazu ne odnose se na vozila Javne ustanove, nadležnih tijela Ministarstva, pravnih osoba s javnim ovlastima (policija, vatrogasci, hitna pomoć i inspekcijske službe) istraživača te ostalih pravnih i fizičkih osoba u obavljanju poslova iz njihovog djelokruga po nalogu Javne ustanove.

Članak 16.

- (1) Unutar Značajnog krajobraza korištenje letjelica može biti ograničeno temeljem posebnih propisa koji uređuju pitanja civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj.
- (2) Snimanje iz zraka dopušteno je uz suglasnost Ustanove sukladno posebnom propisu za snimanje iz zraka.

Ulaz i posjećivanje

Članak 17.

- (1) U Značajnom krajobrazu dopušteno je posjećivanje svima pod jednakim uvjetima u skladu sa Zakonom, ovom Odlukom, Planom upravljanja i Akcijskim planom upravljanja posjećivanjem u Značajnom krajobrazu Baraćeve špilje.
- (2) Gornja Baraćeva špilja jedini je speleološki objekt na području Značajnog krajobraza koji je u funkciji posjećivanja.
- (3) Za posjetu Gornjoj Baraćevoj špilji i prezentacijskom centru, plaća se naknada Javnoj ustanovi (ulaznica).
- (4) Dodatna naknada plaća se za stručno vođenje pješačkim stazama, edukativne programe, najam sportske opreme i rekvizita i sl.
- (5) Samostalno korištenje pješačkih staza unutar Značajnog krajobraza se ne naplaćuje.
- (6) Posjećivanje, rekreativne i druge srodne aktivnosti unutar Značajnog krajobraza obavljaju se na vlastitu odgovornost.

Članak 18.

Za vrijeme boravka, kretanja i razgledavanja Značajnog krajobraza posjetitelji su dužni pridržavati se odredbi ove Odluke i svih uputa koje su otisnute na ulaznici, informativnim pločama, internetskim stranicama Javne ustanove, tiskanim brošurama te drugim oznakama u Značajnom krajobrazu kao i dodatnih uputa djelatnika Javne ustanove.

Članak 19.

- (1) Registrirane speleološke udruge i Hrvatska gorska služba spašavanja imaju slobodan pristup speleološkim objektima, u Značajnom krajobrazu, osim objektima u zoni I. radi istraživanja i obuke novih članova, uz obvezu poštivanja uvjeta zaštite prirode i prethodnu najavu Javnoj ustanovi.
- (2) Javna ustanova ima pravo zbog nastupanja nepredviđenih okolnosti, utvrđivanja višestrukih ili posebnih vrijednosti ili drugih razloga privremeno zabraniti slobodan pristup speleološkim objektima unutar Značajnog krajobraza.

(3) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka, kada se provode u cilju spašavanja unesrećenih, Hrvatska gorska služba spašavanja ne treba vršiti najavu, ali je o izvedenim radnjama dužna u roku od 8 dana izvijestiti Javnu ustanovu.

Posjećivanje i zaštita Gornje Baraćeve špilje

Članak 20.

(1) Gornja Baraćeva špilja je s obzirom na edukativne, prirodne i kulturno-povijesne značajke određena i uređena za organizirano posjećivanje.

(2) Gornja Baraćeva špilja može se koristiti za posjećivanje pod sljedećim uvjetima:

Fizički parametri

- postojeće staze u dijelovima koji su nasuti drobljencem održavati po potrebi istim materijalom,
- postojeće staze, mostove i ograde održavati antikorozivnim naličima na bazi vode (bez organskih otapala) ili zamijeniti po posebnom programu, gdje se dopuštaju samo inertni materijali (nehrdajući čelik, polimerni kompoziti, staklo-plastika i sl.),
- sav otpad od dopuštenih radova propisno zbrinuti,
- postojeću električnu instalaciju unutar objekta održavati prema tehničkim uvjetima mjesno nadležnog javnog poduzeća za prijenos i distribuciju električne energije,
- pribaviti atest ispravnosti zaštitnih električnih naprava (Fid-sklopki i sl.) od ovlaštene pravne ili fizičke osobe za nadzor elektroenergetskih uređaja te ga držati dostupnim inspekcijskim službama,
- maksimalno dopuštena temperatura boje ugrađenih izvora svjetlosti ne smije prijeći 2700 K,
- maksimalno dopuštena upadna rasvjeta na stijene i ispune špilje ne smije prijeći 80 lx,
- minimalna rasvjeta pješačke staze je 1 lx,
- dopušteni dnevni rasvetljaj špilje s trenutno angažiranom snagom, tipom zračila i disipacijom toplinske energije je 10 sati,
- uz sadašnji unos energije dopušta se maksimalni ulazak do 100 osoba na sat u dvije skupine veličine do 50 osoba,
- u slučaju spuštanja vrijednosti volumnog udjela kisika, ulazak posjetitelja se prekida sve dok prirodnom cirkulacijom ne poraste do zadovoljavajuće razine.

Očuvanje prirodnih vrijednosti

- zabranjeno je oštećivanje sastavnica špilje (špiljskih ukrasa, zidova, svodova, kao i faune) i ugrađene opreme,
- u špilju je zabranjen ulazak kućnim ljubimcima,
- u špilji je zabranjeno konzumiranje hrane i pića,
- u špilji je zabranjena uporaba audio uređaja i stvaranje buke,
- u špilji je zabranjeno pušenje.

Sigurnosne mjere

- u objektu kod ulaza u špilju mora se nalaziti komplet pribora za prvu pomoć,
- vodiči za Gornju Baraćevu špilju ako nemaju vozački ispit ili nisu članovi Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS) moraju imati uvjerenje o položenom ispitu iz prve pomoći,
- Javna ustanova se obvezuje uz pomoć HGSS - Stanice Karlovac izraditi Protokol za hitne i izvanredne situacije, koji će uključiti i minimalnu opremu smještenu uz špilju za te namjene, te plan obavještavanja nadležnih službi,
- ulaz u špilju je dopušten isključivo uz pratnju stručnog vodiča Javne ustanove, čuvara prirode Javne ustanove ili ostalih osoba koje odredi ravnatelj Javne ustanove,
- izvod iz Protokola za hitne i izvanredne situacije s važnim telefonskim brojevima mora biti vidljivo izvješen unutar prihvatanog objekta,
- djelatnici na objektu moraju biti upoznati s prepoznavanjem simptoma i postupkom u slučaju pseudofobija (prvenstveno klaustrofobije),
- klaustrofobičnu osobu potrebno je odmah izvesti iz špilje do ulaza, jer kod većine osoba već prvim pogledom na otvoreno nebo simptomi nestaju,
- u prihvatanom objektu mora se nalaziti barem jedan GSM telefon, fiksni telefon ili drugi bežični uređaj za vezu sa službom spašavanja,
- posjetitelji se unutar speleološkog objekta smiju kretati samo u skupinama uz pratnju vodiča po uređenim i ograđenim pješačkim putevima i stazama,
- mala djeca, koja ne mogu samostalno hodati, smiju ulaziti u špilju samo u nosiljkama koje omogućuju roditelju korištenje obje ruke i koje se nalaze roditelju sprijeda,
- djeca predškolskog uzrasta špilju mogu posjećivati jedino uz pratnju roditelja ili njihovih opunomoćenika, ako se radi o organiziranim posjetima predškolskih ustanova ili udruga,
- organizirane skupine školske djece do 12 godina starosti moraju u skupini imati minimalno jednog punoljetnog pratitelja na desetero djece (u taj broj se računa i vodič),
- zabranjeno je samostalno ulaženje u špilju i kretanje izvan uređenih staza i puteva,
- svi posjetitelji za vrijeme trajanja obilaska moraju nositi zaštitnu kacigu,
- zabranjeno je ulaženje pod utjecajem alkohola ili drugih nedozvoljenih supstanci.

Ostali uvjeti

- da bi se organizirao obilazak špilje, minimalni broj posjetitelja su dvije odrasle osobe uz pratnju vodiča (u slučaju nezgode jedna osoba ostaje uz unesrećenoga u objektu, a druga odlazi po pomoć),
- u špilji je zabranjeno elektronsko snimanje, osim uz suglasnost Javne ustanove,
- fotografiranje je dopušteno, ali bez uporabe bljeskalice,
- zabranjeno je korištenje dodatne rasvjete, osim postojeće u svrhu posjete špilji,
- zabranjeno je unošenje čvrstih velikih predmeta kojim se mogu oštetiti špiljski ukrasi ili zidovi špilje, kao što su štapovi za hodanje (osim za osobe kojima su potrebni iz zdravstvenih razloga), stalci za fotoaparate, staklene boce, krupna prtljaga i sl.,

- opća pravila kućnog reda moraju biti vidljivo istaknuta na ulazima u zonu posjećivanja i na ulazu u Gornju Baraćevu špilju.

Članak 21.

- (1) Unutar granica Značajnog krajobraza kretanje posjetiteljima dopušteno je samo na stazama koje su označene i namijenjene razgledavanju i posjećivanju.
- (2) Regulaciju posjećivanja određuje Javna ustanova.
- (3) Radi hibernacije zimske kolonije šišmiša, Gornja Baraćeva špilja zatvorena je za posjećivanje u razdoblju od studenog do ožujka. U tom razdoblju u špilju iznimno mogu ući djelatnici Javne ustanove, inspekcijski nadzor zaštite prirode ili ostale osobe uz prethodno dopuštenje Ministarstva. U ostalim mjesecima radno vrijeme Javna ustanova regulira posebnom odlukom.
- (4) U slučaju izvanrednih okolnosti koje ne traju dulje od 15 dana (poplave, urušavanje staza, požar i dr.), kretanje posjetitelja u području Značajnog krajobraza može se bez posebnog obrazloženja ograničiti ili potpuno zabraniti kada je to u interesu očuvanja prirodnih vrijednosti značajnog krajobraza i sigurnosti posjetitelja.
- (5) Zabranu i/ili ograničenje kretanja posjetitelja donosi Ravnatelj odlukom u kojoj je sadržan popis područja zabrane, razlozi ograničenja, trajanje zabrane i mjere koje su dužne poduzeti pojedine službe Javne ustanove.

Sport i rekreacija

Članak 22.

- (1) Na području Značajnog krajobraza zabranjeno je kupanje.
- (2) Iznimno, kupanje može biti dopušteno unutar ograničenog prostora označenih mesta koje odredi Javna ustanova.
- (3) Na području Značajnog krajobraza zabranjena je vožnja biciklom izvan označenih biciklističkih staza, vožnja motociklima, quadovima i ostalim motornim vozilima, zmajarenje (paragliding), vožnja vozilima izvan cesta i puteva, ostali ekstremni sportovi, grupni sportovi i grupna sportska događanja i natjecanja.
- (4) Iznimno od stavka (3) ovog članka, Javna ustanova može organizirati ili odobriti održavanje sportskih manifestacija i natjecanja.
- (5) Odobrenje aktivnosti iz stavka (3) ovog članka Javna ustanova može izdati odlukom ili koncesijskim odobrenjem.
- (6) Organizatori sportskih aktivnosti na području Značajnog krajobraza dužni su osigurati prisustvo redarske i službe spašavanja za vrijeme održavanja odnosno obavljanja aktivnosti, kad ih na to obvezuje ova Odluka ili poseban propis. Određene zaštitne radnje organizatori mogu povjeriti Javnoj ustanovi uz plaćanje naknade koja se utvrđuje ugovorom.

Snimanje i fotografiranje

Članak 23.

(1) Na području Značajnog krajobraza nije dopušteno snimanje ili fotografiranje u komercijalne svrhe bez dopuštenja Javne ustanove. Za izdavanje dopuštenja za snimanje i fotografiranje svaka fizička i pravna osoba moraju slijediti *Protokol za snimanje i fotografiranje u Značajnom krajobrazu Baraćeve špilje* objavljenom na internetskim stranicama Javne ustanove.

Protupožarna zaštita

Članak 24.

(1) Mjere zaštite od požara u Značajnom krajobrazu organiziraju i provode pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i prostora na području značajnog krajobraza, u suradnji s Javnom ustanovom.

(2) Mjere zaštite od požara na području Značajnog krajobraza osobe iz stavka (1) ovog članka organiziraju i provode u suradnji s javnim vatrogasnim postrojbama, dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vatrogasnim zajednicama s područja općine Rakovica i Karlovačke županije.

(3) Radi preventivne zaštite od požara Javna ustanova u suradnji s Hrvatskim šumama i drugim pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju dopuštenu djelatnost u Značajnom krajobrazu organizira i osigurava:

- stalnu motrilačko-dojavnu službu,
- stalnu prohodnost putova i staza kroz šume i šumsko zemljište,
- ispravnost uređaja za gašenje požara i njihovo stalno tehničko osvremenjivanje,
- zabranu loženja vatre izvan naselja i mjesta koja su posebno označena i određena za tu namjenu.

Članak 25.

(1) U cilju ostvarivanja mjera zaštite od požara na području Značajnog krajobraza pravne i fizičke osobe dužne su primjenjivati i provoditi posebnim propisima utvrđene mјere zaštite od požara.

(2) Javna ustanova mјere zaštite od požara provodi u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara, Programom aktivnosti u provedbi posebnih mјera zaštite od požara od interesa za RH i Planom motrenja, čuvanja i ophodnje područja pod upravom Javne ustanove radi zaštite od požara koje donosi nadležno tijelo Javne ustanove.

Članak 26.

(1) U cilju osiguranja mјera zaštite od požara Ustanova, Hrvatske šume i druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju dopuštenu djelatnost na području značajnog krajobraza uspostavljaju sustav preventivne zaštite od požara, održavaju postojeće protupožarne putove i prosjeke te osiguravaju odgovarajuću opremu za gašenje požara.

(2) Javna ustanova, Hrvatske šume i druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju dopuštenu djelatnost na području Značajnog krajobraza, svatko na svom području kojim gospodari ili obavlja djelatnost, neposredno nadziru primjenu propisa u svezi sa zaštitom od požara te osiguravaju provođenje potrebnih mjera zaštite.

(3) U cilju kvalitetnog provođenja zaštite od požara Javna ustanova vodi evidenciju odgovornih pravnih i fizičkih osoba za pojedina područja djelatnosti, kao i za pojedina područja Značajnog krajobraza, nadzire i koordinira njihov rad u cilju ostvarivanja mjera zaštite od požara, prati ostvarivanje planova zaštite od požara, nadzire stanje propisane opreme, te održavanje protupožarnih prosjeka, puteva i staza.

Članak 27.

U slučaju požara do dolaska zapovjednika javne vatrogasne postrojbe gašenjem požara rukovodi osoba određena općim aktom kojim se propisuje postupanje u slučaju nastanka požara.

Članak 28.

Pored zabrane loženja vatre na otvorenim prostorima Značajnog krajobraza, osim na za to posebno određenim mjestima, nije dopušteno skladištenje i manipuliranje zapaljivim i eksplozivnim tvarima.

Koncesijsko odobrenje za obavljanje djelatnosti

Članak 29.

(1) Za obavljanje dopuštene djelatnosti na području Značajnog krajobraza Javna ustanova može dati koncesijsko odobrenje pravnim i fizičkim osobama na vrijeme do pet godina u skladu sa Zakonom.

(2) Djelatnosti za koje se može dati koncesijsko odobrenje propisane su Zakonom i podzakonskim aktima te one mogu biti: prijevoz posjetitelja, turističko vođenje, jahanje, ugostiteljstvo, ugostiteljsko turističke djelatnosti, rekreacijske djelatnosti, provođenje edukativnih radionica, trgovačke djelatnosti (prodaja suvenira, prehrambenih artikala i dr.), manifestacije, fotografiranje i snimanje u komercijalne svrhe te druge srodne djelatnosti.

(3) Postupak davanja koncesijskih odobrenja provodi se javnim prikupljanjem ponuda, a može se pokrenuti na zahtjev pravne i/ili fizičke osobe ili po službenoj dužnosti u skladu sa Zakonom.

Ostala ograničenja, mjere zaštite i zabranjene radnje

Članak 30.

(1) Radi očuvanja i zaštite geoloških, hidrogeoloških, geomorfoloških i krajobraznih vrijednosti, očuvanja bioraznolikosti te očuvanja prirodnog i kultiviranog područja značajnog

krajobraza, koji ima ekološke, rekreacijsko-turističke, odgojno-obrazovne, kulturno-povijesne i estetske vrijednosti, na čitavom njegovom području nije dopušteno:

- gospodarska uporaba prirodnih dobara koja ugrožava njegove bitne značajke i ulogu,
- radnje i djelatnosti kojim se umanjuje vrijednost prirodnih dobara, osobito speleoloških objekata, tla, šume, vode i drugih prirodnih vrijednosti,
- svaki zahvat koji ima štetan učinak na georaznolikost,
- uništavanje, skupljanje i uzimanje iz prirode podzemne faune, minerala, fosila i fosilnih ostataka, te ukrasa u speleološkim objektima,
- uništavanje, iznošenje i otuđivanje antropoloških nalaza i materijalnih ostataka različitih kultura nađenih u speleološkim objektima,
- mijenjanje, oštećivanje i umanjenje izvornih i estetskih vrijednosti prirodnog krajobraza i kulturno-povijesnih građevina,
- postavljanje reklamnih i drugih oznaka osim onih koje postavlja Javna ustanova u edukativne i informativne svrhe te uobičajenih planinarskih markacija, oznaka lovišta i šumarskih oznaka.

(2) Iznimno, radnje iz stavka (1) ovoga članka, dozvoljene su u svrhu znanstveno-istraživačkog rada uz dopuštenje nadležnog tijela.

Članak 31.

(1) Na području Značajnog krajobraza zabranjeno je namjerno branje, rezanje, sječa, sakupljanje ili uništavanje strogog zaštićenih jedinki samoniklih biljaka, gljiva, lišajeva i algi iz prirode u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

(2) Zabранa iz stavka (1) odnosi se i na korištenje svih ostalih vrsta biljaka, gljiva, lišajeva i algi u komercijalne svrhe.

(3) Iznimno od stavka (1) ovog članka, dopuštene su radnje u znanstveno-istraživačke i obrazovne svrhe te radi provođenja sanitarnih mjera i uspostave prirodne ravnoteže uz prethodno pribavljeno dopuštenje nadležnog tijela.

Članak 32.

(1) Zabranjeno je unošenje i sadnja stranih (alohtonih), hibridnih i kloniranih biljnih vrsta u prirodne šumske i ostale zajednice na području Značajnog krajobraza.

(2) Iznimno, radnje iz stavka (1) ovog članka dopuštene su uz suglasnost Ministarstva kada se provode u svrhu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti.

Članak 33.

(1) Na području Značajnog krajobraza zabranjeno je strogog zaštićene životinje na bilo koji način uznemiravati, hvatati, hranići ili ubijati, uništavati im ili uzimati jaja (čak i ako su prazna), uništavati ili oštećivati njihove razvojne oblike, gnijezda i legla te mjesta njihova razmnožavanja, hibernacije ili odmaranja.

(2) Iznimno od stavka (1) ovog članka na području Značajnog krajobraza dopuštene su aktivnosti u znanstveno-istraživačke svrhe, u interesu zaštite divljih vrsta biljaka i životinja, očuvanja prirodnih staništa, radi sprječavanja ozbiljne štete, posebice na usjevima, stoci, šumama i vodama te u interesu javnog zdravlja, sigurnost ljudi i imovine, uklanjanja stranih i invazivnih vrsta uz dopuštenje nadležnog tijela te za provođenje aktivnosti lova u skladu sa zakonom o lovstvu.

Članak 34.

(1) Na području Značajnog krajobraza zabranjeno je kretanje pasa i drugih kućnih ljubimaca bez povodca, osim za vrijeme lovnih aktivnosti.

(2) Na pojedinim područjima i stazama namijenjenim za razgledavanje i posjećivanje može se zabraniti kretanje pasa i drugih kućnih ljubimaca.

Članak 35.

(1) Na području Značajnog krajobraza zabranjeno je loženje vatre izvan podzone IIIB i izvan mjesta koja su posebno određena za tu namjenu u podzoni IIIA.

(2) Na području Značajnog krajobraza izvan zone korištenja (III), zabranjena je upotreba pirotehničkih sredstava, korištenje roštilja i ostalih sredstava sa otvorenim plamenom.

(3) Iznimno od stavaka (1) i (2) ovog članka, na području značajnog krajobraza dopušteno je strogo kontrolirano paljenje u svrhu održavanja prirodnih staništa, uz dopuštenje nadležnog tijela.

Članak 36.

(1) Na području Značajnog krajobraza nije dopušteno kampiranje, odnosno logorovanje, osim na mjestima koja su uređena za tu namjenu u zoni korištenja (III).

(2) Uz dopuštenje–Javne ustanove može se u određenim slučajevima odobriti kampiranje odnosno logorovanje mimo uvjeta utvrđenih stavkom 1. ovoga članka.

Članak 37.

(1) Na području Značajnog krajobraza strogo je zabranjeno onečišćenje zraka, tla i vode, te izvornih vrijednosti krša, a osobito:

- odlaganje svih vrsta otpada (komunalnog, građevinskog, tehnološkog, opasnog),
- sve vrste emisija tvari i energije (zračenje, toplina), te mikrobiološko onečišćenje,
- ispuštanje tekućina i uporaba kemijskih sredstava kojima se može ugroziti izvornost biljnog i životinjskog svijeta,
- posjetitelji i drugi korisnici Značajnog krajobraza dužni su sav otpad odložiti na za to predviđena i označena mjesta.

(2) Pravne i fizičke osobe koje u Značajnom krajobrazu obavljaju dopuštenu djelatnost dužne su otpad koji nastane u obavljanju njihove djelatnosti iznijeti iz zaštićenog područja i odložiti ga na propisana odlagališta.

Članak 38.

(1) Na otvorenim prostorima Značajnog krajobraza, izvan zone korištenja (III), razina dopuštene buke može iznositi danju do 50, a noću do 40 dB.

(2) Iznimno od stavka (1) ovog članka, dopuštena je veća razina buke za manifestacije i ostala događanja koja provodi ili dopusti Javna ustanova.

(3) Ograničenje razine buke ne odnosi se na buku koju proizvodi mehanizacija te buku na prometnicama u Značajnom krajobrazu.

Članak 39.

(1) Javna ustanova, vlasnici i/ili nositelji ostalih stvarnih prava na zemljištu unutar Značajnog krajobraza dužni su provoditi mjere zaštite i očuvanja staništa uz dopuštenje nadležnog tijela.

(2) Javna ustanova obavještava vlasnike i/ili nositelje ostalih stvarnih prava o mjerama zaštite i očuvanja staništa te daje rok za provođenje istih ili, ukoliko se radi o neposrednoj opasnosti, potrebno ju je ukloniti odmah.

(3) Mjerama zaštite i očuvanja staništa smatraju se:

- zahvati sprječavanja zarastanja travnjaka (sukcesija) prihvatljivim metodama,
- zahvati uklanjanja stranih i invazivnih stranih vrsta prihvatljivim metodama,
- zahvati hitnog uklanjanja stabala koja predstavljaju opasnost za ljude i imovinu,
- ostali zahvati odobreni dopuštenjem iz stavka (1) ovog članka.

(4) U slučaju nepoštivanja mjera zaštite i očuvanja staništa, Javna ustanova pisanom obavijesti i objavom na oglasnoj ploči Javne ustanove i jedinice lokalne samouprave daje zadani rok vlasniku i/ili nositelju drugih stvarnih prava za provođenje mjera zaštite i očuvanja staništa.

(5) Po isteku roka iz stavka (4) ovog članka, Javna ustanova može samostalno provoditi mjere zaštite i očuvanja staništa bez naknade. Također, Javna ustanova može, ukoliko postoji potreba za uklanjanjem neposredne opasnosti, to učiniti odmah.

Nadzor

Članak 40.

Nadzor nad provođenjem ove Odluke obavlja Javna ustanova i Ministarstvo, svatko u sklopu svojih nadležnosti.

Članak 41.

(1) Neposredni nadzor u Značajnom krajobrazu obavljaju glavni čuvar prirode i čuvari prirode, temeljem ovlasti i u skladu s pravima i obvezama propisanim Zakonom.

(2) U obavljanju radnji iz stavka (1) ovoga članka čuvar prirode surađuje s pravnim i fizičkim osobama koje u Značajnom krajobrazu obavljaju dopuštenu djelatnost (Hrvatske šume, planinari, lovci i dr.).

Članak 42.

Ovlaštene osobe iz čl. 41. stavka (1) svoj status dokazuju službenom iskaznicom, a tijekom obavljanja službe nose službenu odoru propisanu Pravilnikom o službenoj odori čuvara prirode.

Članak 43.

Prihodi ostvareni od naplate novčanih kazni na mjestu prekršaja prihodi su Javne ustanove i koriste se za zaštitu i promicanje Značajnog krajobraza.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Postupanja suprotno mjerama zaštite, očuvanja, unaprjeđenja i korištenja Značajnog krajobraza propisanim ovom Odlukom kažnjivo je sukladno prekršajnim odredbama Zakona i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Članak 45.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Pravilnik o unutarnjem redu u značajnom krajobrazu "Baraćeve špilje".

Članak 46.

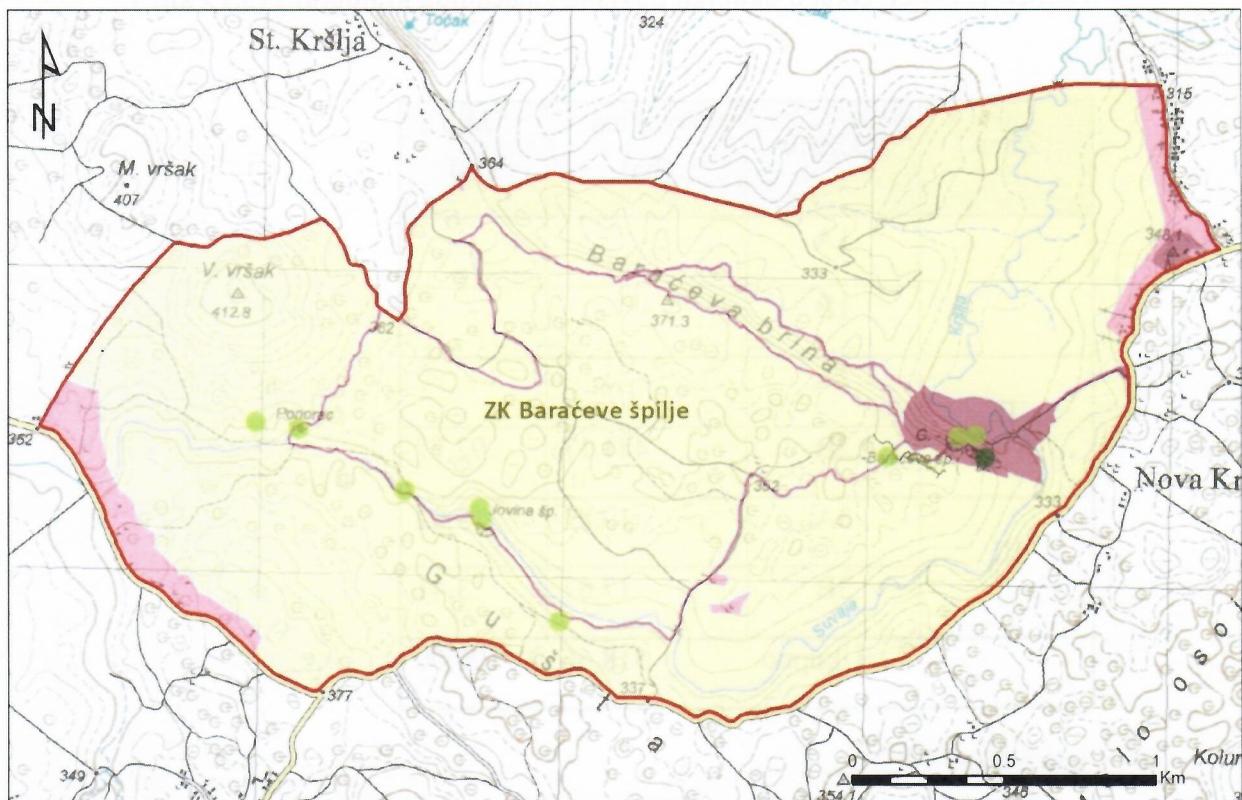
Ova odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u službenom glasniku Općine Rakovica i Narodnim novinama.

Predsjednik općinskog vijeća

Zoran Luketić, bacc.oec.

PRILOG 1.
Karta zonacije Značajnog krajobraza Baraćeve špilje

PU 8004 - Baraćeve špilje

Značajni krajobraz Baraćeve špilje

Upravljačka zonacija

Zona 1 Zona stroge zaštite

- Podzona IA - POVS Špilje zatvorene za javnost 8310
- Podzona IB - ostali speleološki objekti

Zona 2 Zona usmjerene zaštite

- Podzona IIA - Ekosustav Gornja Baraćeva špilja
- Podzona IIB – Geobaština i mozaični krajobraz prirodnih i doprirodnih staništa

Zona 3 Zona korištenja

- Podzona IIIA - posjećivanja s uslugama za posjetitelje
- Podzona IIIB - naselja i prometne infrastrukture

PRILOG II.

Tablica 1. Udjeli zona u ukupnoj površini Značajnog krajobraza ($5,19 \text{ km}^2$)

Zona	Podzona	Površina (ha)	Udio (%)
I	1A	-	-
	1B	-	-
II	2A	-	-
	2B	481,17	92,77
III	3A	19,82	3,82
	3B	17,67	3,41
Ukupno		518,66	100,00